

Bakgrund till Svanenmärkning av

Kopierings- och tryckpapper, tilläggsmodul

Version 4.4 – 12 december 2019

Svanenmärkta kopierings- och tryckpapper - Bakgrund för Svanenmärkning

044 Kopierings- och tryckpapper, version 4.4 – 12 november 2019

1	Sammanfattning	1
2	Basfakta om kriterierna	2
2.1	Produkter som kan märkas	2
2.2	Motiv för Svanenmärkning	2
2.3	Kriteriernas version och giltighet.....	2
2.4	Den nordiska marknaden	2
2.5	Svanenlicenser.....	3
2.6	Andra märkningar	3
3	Om revideringen.....	5
4	Motivering av kraven	6
4.1	Produktgruppsdefinition för kopierings- och tryckpappers- modulen.....	6
4.2	Reviderade kriterier	7
4.2.1	Energikrav för kopierings- och tryckpapper	7
4.2.2	Energikrav för specialpapper och nischprodukter.....	8
4.2.3	Retursystem.....	9
5	Ändringar jämfört med tidigare version	9
6	Justeringar i version 4	9
7	Framtida kriterier	10
8	Referenser	10

Bilaga 1 Jämförelse mellan kravnivå Svanen och EU Ecolabel

1 Sammanfattning

Detta dokument redogör för bakgrunden till de krav som ges i kriteriedokumentet ”Svanenmärkning av kopierings- och tryckpapper - tilläggsmodul, version 4”. Det ska samtidigt motivera kraven för ansökare, användare och andra intresserade. Vid fastställande av kriterier inom Nordisk Miljömärkning bedöms produktens miljöbelastning genom hela livscykeln, men i valet av kraven värderas även marknadsförhållandena och de enskilda kravens RPS (relevans, potential och styrbarhet).

Huvudkraven för miljömärkning av kopierings- och tryckpapper är krav relaterade till produktion av pappret. Syftet är att reducera miljöbelastningarna genom att ställa krav som främjar:

- träråvara från bärkraftigt skogsbruk
- miljöanpassade kemikalier
- låga utsläpp till vatten och luft
- låg energiförbrukning
- källsortering och återvinning av avfall
- miljö- och kvalitetssäkring
- tillfredsställande produktkvalitet

Kriterierna för kopierings- och tryckpapper är uppdelade i tre dokument: tilläggsmodul, basmodul och kemikaliemodul.

I basmodulen har Nordisk Miljömärkning samlat de krav som är gemensamma för papper- och massaproduktion, oberoende av vad pappret eller massan ska användas till.

Kraven i ”Svanenmärkning av kopierings- och tryckpapper - tilläggsmodul” innehåller generella krav för alla miljömärkta produkter (krav på marknadsföring, retursystem för emballage osv.) samt speciella krav för den här produktgruppen.

De viktigaste ändringarna som är gjorda till remissförslaget för version 4 av tilläggsmodulen är:

- Skärpta energikrav

Samtidigt med denna tilläggsmodul har också basmodulen och kemikaliemodulen reviderats. De viktigaste ändringarna i dessa är:

- Krav på certifierad och hållbar råvara har skärpts
- Krav på energi och utsläpp av CO₂ har skärpts
- CO₂-krav på transporter har införts
- Inverkan av fyllmedel elimineras i beräkningsmatrisen
- Krav på AOX har skärpts
- Generellt förbud mot klassificerade kemikalier
- GMO-förbud har införts för stärkelse

2 Basfakta om kriterierna

2.1 Produkter som kan märkas

Produktgruppen för kopieringspapper och tryckpapper omfattar följande papperstyper:

Trähaltigt och träfritt okonverterat kopierings- och tryckpapper tillverkat av kemisk och/eller mekanisk massa och/eller returfiberer för skrift, tryck och kopiering.

Följande kartonger tillverkade av kemisk och/eller mekanisk massa och/eller returfiberer kan också Svanenmärkas:

- Homogen kartong SBB (Solid Bleached Board), SBS (Solid Bleached sulphate) och SUB(Solid Unbleached Board)
- Falskartong FBB (Folding Boxboard)
- Returfiberbaserad kartong WLC (White Lined Chipboard)

Endast papper med entydigt handelsnamn kan märkas. Papper med handelsnamn som kan förekomma både på miljömärkta och icke miljömärkta papper kan inte Svanenmärkas.

Dessa kriterier gäller inte för mjukpapper, fett-täta papper, kaffefilter eller annan typ av kartong än de ovan nämnda samt kraft- eller säckpapper.

2.2 Motiv för Svanenmärkning

För produkter som är baserade på papper är det huvudsakligen fyra områden som har störst betydelse när man bedömer produktens miljöbelastning. Det första är skogbruk, och de andra är knutna till kemikalieanvändning, utsläpp och energiförbrukning vid produktion av massa och papper. Dessa miljöpåverkningar finns utförligare beskrivna i bakgrundsdokumentet för basmodulen¹.

2.3 Kriteriernas version och giltighet

Det s.k. modulsystemet för pappersprodukter fastställdes hösten 2003, med basmodulen och kemikaliemodulen. Kriteriedokumentet för miljömärkning av kopierings- och tryckpapper, version 3, blev fastställt av den Nordiska Miljömärkningsnämnden den 15 mars 2005 och gäller till och med 30 juni 2012. Kriterierna för kopierings- och tryckpapper införlivades då i modulsystemet. Version 4 av kriterierna blev godkänt 22 juni 2011.

2.4 Den nordiska marknaden

Den nordiska kopierings- och tryckpappersmarknaden domineras i dag av några få stora koncerner. Produktionen sker till största delen i Norden, men det finns även produktion i nordliga Europa. Globalt producerades år 2008 147 miljoner ton kopierings- och tryckpapper. Finland var den sjätte största producenten och Sverige den sjunde med en sammanlagd produktion om drygt 15 miljoner ton. Samma år exporterade Sverige och Finland sammanlagt ca 14 miljoner ton tryck- och kopieringspapper till andra länder².

Konsumtionen av kopierings- och tryckpapper i Europa har avstannat vid en nivå av ca 28 miljoner ton per år och det finns en bedömning att stagnationen de kommande fem åren blir ca -0,4 % per år³.

2.5 Svanenlicenser

I tabell 1 nedan finns en sammanställning av antalet giltiga papperslicenser inom Nordisk Miljömärkning (2010). Observera att det i skrivande stund förutom de licensierade pappren finns ett stort antal grafiska tryckpapper, som är godkända för produktion i Svanenmärkta tryckerier och som uppfyller samma krav som de licensierade tryckpappren.

Tabell 1 Antal licenser för Svanenmärkta pappersprodukter inkl. kopierings- och tryckpapper, juni 2010

Produktgrupp	Antal licenser 2010				
	DK	FIN	NO	SE	Summa
Kopierings- och tryckpapper	0	6	3	7	16
Mjukpapper	4	10	0	26	40
Kaffefilter	0	2	0	4	6
Fettäta papper	2	2	1	2	7
Kuvert	0	4	2	3	9
Summa	6	24	6	42	78

2.6 Andra märkningar

Industrins eget miljöarbete sker på olika nivåer, dels genom lagkrav och dels genom frivilliga åtgärder. De viktigaste frivilliga verktygen är miljöledning, miljödeklarationer och miljömärkning. Samhället ställer allt oftare miljökrav vid offentliga upphandlingar. När det gäller miljömärkning finns det förutom Svanenmärkning även ett antal andra märkningar.

Miljöledning

Miljöledningssystem bringar ordning i företagets egen verksamhet och ger förbättringar utifrån egna målsättningar inom miljöområdet. Men miljölednings-systemet innehåller inte specifika kravnivåer (tröskelvärden) för produkterna eller för produktionen. De viktigaste systemen är EMAS, som har utvecklats inom EU, och ISO 14001, som är en internationell standard.

Miljödeklarationer

Miljödeklarationer ger detaljerad miljöinformation utan att det ställs speciella krav på produkterna. Det finns alltså inga förhandsbestämda kravnivåer. Nyttan av deklARATIONEN är beroende av köparens kunskaper om miljöförhållandena om den produkt som skall köpas in. Det finns inte något internationellt system för miljövarudeklarationer, men man arbetar med det inom ISO. För att göra en miljövarudeklaration måste det finnas eller skapas product category rules, PCR.

Paper Profile⁴ är ett sådant självdeklareringssystem för pappersindustrin, som omfattar flera miljöparametrar, t.ex. certifiering av trävirke, utsläpp, inköpt elektricitet och mängd

deponerat avfall. Det här systemet utesluter inte heller miljömässigt mindre önskvärda produkter eller verksamheter.

FSC- och PEFC-märkning

En pappersprodukt kan märkas med FSC om den innehåller en given mängd FSC-certifierade fibrer. Denna märkning används även för trycksaker och har fått större utbredning under de senaste åren. Det mest kända exemplet på en FSC-märkt trycksak är Harry Potter-böckerna. På samma sätt kan det finnas PEFC-märkta produkter. Dessa märkningar syftar dock endast på certifierad vedråvara i produkten och säger ingenting om miljöpåverkan av senare faser i produktens livscykel. För en trycksak gäller det t.ex. att FSC/PEFC-märkningen inte tar hand om energianvändning, utsläpp eller kemikalieanvändning, varken vid massa- och pappersproduktionen eller senare vid tryckningen.

Offentlig upphandling

Många länder har offentliga organisationer som utvecklar miljökrav för offentlig upphandling⁵. Ett exempel på sådana organ är EKV-verktyget i Sverige, där de använder Svanens beräkningsmetoder för utsläpp till luft och vatten men de ställer inte krav på skogbruk eller på kemikalier. I de nordiska länderna samarbetar Svanen med dessa grupper och har ofta en representant med i de arbetsgrupper som utvecklar krav inom de produktområden där Svanen har kriterier. Även EU-kommissionen ger ut manualer som hjälper offentliga inköpare att ställa miljökrav⁶⁷.

Miljömärkning

Miljömärkning är det system som gör det enklast för konsumenterna att välja de minst miljöbelastande produkterna. Produkterna godkänns enligt bestämda miljökrav och organisationen som administrerar systemet gör alla komplicerade bedömningar av produkternas miljöeffekter. Systemet utesluter produkter som inte uppfyller kraven och det finns en oberoende tredje part som kontrollerar dem.

Vid sidan av den nordiska miljömärkningen, Svanenmärkningen, finns det även andra miljömärkningar som omfattar pappersområdet:

- Inom EU omfattar miljömärkningen EU Ecolabel⁸ både kopieringspapper/ grafiskt papper och mjukpapper.
- I Sverige finns Naturskyddsföreningens märkning Bra Miljöval.
- I Tyskland ställer Der Blaue Engel krav på returpapper.
- I Kanada finns EcoLogo Program med kriterier för Printing and Writing Paper och för Uncoated Mechanical Printing Paper.

Svanenmärkningen har hittills haft stor genomslagskraft, sannolikt för att en stor del av den cellulosamassa och det papper som används i Europa tillverkas i de nordiska länderna. Även utanför Norden är Svanenmärkningen känd inom pappersområdet. Det finns ett flertal utländska licensinnehavare.

I arbetet med revisionen av EU Ecolabels kriterier har erfarenheter från Svanen tagits in. Svanen försöker också harmonisera sina krav med EU Ecolabel där det är ändamålsenligt. En del länder har valt att implementera Svanens kriterier i de egna nationella miljömärkningarna. Det gäller till exempel i Holland och Nya Zeeland.

EcoLogo kriterierna för papper ställer krav på en begränsad poängsumma för användning av fiber (100 % från certifierat hållbart skogsbruk), utsläpp av organiskt material till vatten (COD), avloppsvattnets giftighet (TEF_{sub}), energiförbrukning, ”Global Warming Potential” (CO₂-ekvivalenter), utsläpp av SO₂ till luft och avfallsmängder⁹. Antalet licensierade produkter är begränsat.

3 Om revideringen

Utvecklingen av miljökriterier för olika typer av pappersprodukter till att täcka hela produktionskedjan från skog till avfall ledde tidigare till mycket omfattande kriteriedokument med många olika krav i slutproduktens livscykel. Tidigare fanns det ett fullständigt kriteriedokument med krav på skogsbruk, massa- och pappersproduktion för varje produktgrupp som t.ex. för tryckpapper, kaffefilter eller kuvert. Dessa kriterier reviderades under olika tidpunkter och av olika arbetsgrupper. Resultatet blev ofta att kraven på samma kemikalier eller på pappersmassor skrevs på olika sätt, även om produktionen och miljöbelastningen var likadan.

För att råda bot på detta togs inom pappersområdet fram en ny struktur till samtliga kriteriedokument, de s.k. modulskriterierna som fastställdes hösten 2003. Modulsystemet infördes första gången för att tillämpas på kaffefilter, fett-täta papper och papperskuvert. Den gemensamma strukturen har efter detta införts i samtliga pappersproduktgrupper, allt eftersom de reviderats.

Tanken med modulskriterierna är att samtliga krav som är gemensamma för de olika pappersproduktgrupperna på t.ex. massor och kemikalier anges i en gemensam kriteriemodul, den så kallade basmodulen. Eftersom det kan finnas anledning till att ha olika produktspecifika krav anges dessa krav i s.k. tilläggsmoduler, som är specifika för respektive produktgrupp. Kravnivåerna i tilläggsmodulerna kan vara strängare eller lättare än i basmodulen och kemikaliemodulen. Om kravnivåerna är olika, är det nivåerna i tilläggsmodulen som gäller.

Kriterierna i basmodulen och kemikaliemodulen utvärderades samtidigt med tilläggsmodulen för kopierings- och tryckpapper under 2006/2007. I slutsatsen från utvärderingen rekommenderades det att modulsystemet ska behållas och att kriteriedokumenterna ska revideras.

I utvärderingsrapporten sammanfattades hur klimatförändringarna senaste åren har ökat fokus på energianvändning och utsläpp av växthusgaser, vilket har medfört olika typer av energisparåtgärder och konvertering av bränsle till biobränsle på många energiproduktionsanläggningar. Detta har skett snabbare än kunde förutses vid senaste revideringen av papperskriterierna varför det finns ett stort behov av att skärpa energikraven. Utvärderingen av kriterierna visade också att det finns potential för skärpning av kravet på utsläpp av CO₂.

I projektet har därför den största vikten lagts på revision av kraven på energi och utsläpp av CO₂. Förutom detta har även alla övriga kravområden genomgått och uppdaterats. Speciellt har kraven på kemikalier, vedråvara samt utsläpp till luft och vatten skärpts. Ytterligare har kravtexterna och dokumentationskraven förtydligats.

Revideringsarbetet har utförts 2008-2011 och har förankrats med olika parter som t.ex. industrin genom personliga kontakter.

Projektgruppen har bestått av följande deltagare:

Ulla Sahlberg (2008-2009) /Maria Göransson (2010), Sverige
Elisabeth Magnus (2008-2009) /Kristian Kruse (2010), Norge
Suvi Sormunen (2008-2009) /Karin Bergbom /Niina Tanskanen , Finland
Thomas Christensen, Danmark

Karin Bergbom/Elisabeth Magnus har varit Nordisk områdeskoordinator under 2010-2011.

I vissa delar av revideringsarbetet har Mette Sjölin, ÅF, använts som tekniskt sakkunnig.

4 Motivering av kraven

I detta kapitel ges bakgrunden till föreslagna förändringar av kraven i tilläggsmodulen för kopierings- och tryckpapper.

4.1 Produktgruppsdefinition för kopierings- och tryckpappersmodulen

Det har förtydligats vad som ingår i produktgruppen.

”Produktgruppen omfattar följande papperstyper:

Trähaltigt och träfritt okonverterat kopierings- och tryckpapper tillverkat av kemisk och/eller mekanisk massa och/eller returfibrer, för skrift, tryck och kopiering.

Följande kartonger tillverkade av kemisk och/eller mekanisk massa och/eller returfibrer kan också Svanenmärkas:

- Homogen kartong SBB (Solid Bleached Board), SBS (Solid Bleached sulphate) och SUB (Solid Unbleached Board)
- Falskartong FBB (Folding Boxboard)
- Returfiberbaserad kartong WLC (White Lined Chipboard)

Endast papper med entydigt handelsnamn kan märkas. Papper med handelsnamn som kan förekomma både på miljömärkta och icke miljömärkta papper kan inte Svanenmärkas.

Dessa kriterier gäller inte för mjukpapper, fett-täta papper, kaffefilter eller annan typ av kartong än de ovan nämnda eller kraft- eller säckpapper.”

Med ”trähaltigt kopierings- och tryckpapper” menas papper innehållande mer än 10 % mekanisk massa och med ”träfritt kopierings- och tryckpapper” menas papper innehållande mer än 90 % kemisk massa. Pappren innehåller även varierande mängder fyllmedel. Exempel på sådana är obestruket och bestruket kopierings- och tryckpapper i rullar och ark, tidningspapper, förbättrat tidningspapper, LWC (Light Weight Coated) samt SC papper (super-kalanderat papper).

Produktgruppsdefinitionen omfattade tidigare ”grafisk kartong”. Detta begrepp har förtydligats genom att använda de begrepp som allmänt används på marknaden nämligen med Homogen kartong SBB (Solid Bleached Board), SUB (Solid Unbleached Board) och SBS (Solid Bleached sulphate) d.v.s. homogen helblekt kartong, homogen oblekt kartong och homogen helblekt kartong från kemisk massa där homogen syftar på att kartongen består av flera skikt av ett och samma material rakt igenom såsom ren kemisk massa eller någon annan massablandning.

Falskartongen (FBB (Folding Boxboard)) är en flerskiktsparkong som består av blekt kemisk massa på översidan, mekanisk massa (slip- eller termomekanisk massa) i centerskiktet samt oblekt eller blekt kemisk massa på baksidan.

Beteckningen WLC står för returfiberbaserad kartong (White Lined Chipboard). Som är flerskiktsparkong med blekt kemisk massa i överskiktet, returfiber i centerskiktet och underskiktet. Blekt och oblekt baksida av kemisk massa kan förekomma.

Kartong är ett vitt begrepp men de typer som nu föreslås tas med i produktgruppsdefinitionen är valda dels p.g.a. att kriterierna är anpassade för dem, dels p.g.a. efterfrågan från tryckerierna som vill trycka vykort eller behöver miljöanpassade delar av kartong till olika trycksaker, som t.ex. block.

4.2 Reviderade kriterier

4.2.1 Energikrav för kopierings- och tryckpapper

Krav K3.

Kravet är nytt i tilläggsmodulen, men har tidigare funnits i basmodulen. Kravet har skärpts vid revideringen.

En fullständig energibakgrund ges i basmodulens bakgrundsdokument och beräkningsgången beskrivs i detalj i basmodulen. Nedan beskrivs kortfattat de delar som berör kopierings- och tryckpapper specifikt.

Enligt kravet ska den totala energiförbrukningen för processerna vid pappers- eller massaproduktionen per ton produkt uppdelat på bränslen och el anges. Den beräknas med hjälp av faktiska värden från producenten samt med referensvärden satta av Nordisk Miljömärkning. Dessa referensvärden har skärpts vid revideringen.

I basmodulen version 2 finns en ny poänggräns för bränsle respektive elförbrukning på 1,25. Detta är en betydande skärpning av poänggränsen för elförbrukning jämfört med version 1 där kravet är 1,75. Kravet ska säkra energioptimering av elförbrukningen. Bakgrunden till den nya poänggränsen på 1,25 för bränsle respektive elförbrukning är att säkerställa ett tufft energikrav för papper som ska godkännas enligt basmodulens krav.

Denna kravgräns kan då gälla t.ex. för papper till tryckerier eller hygienprodukter, beroende på hur kraven utformas i respektive kriteriedokument.

Den nya poänggränsen för både el- och bränslepoängen föreslås vara 1,15 för papper som ska uppfylla kraven för licensierat kopierings- och tryckpapper. Det är en skärpning av kravet från 1,25 i nuvarande kriteriedokument, version 3 för kopierings- och tryckpapper. Den nya poängnivån är först och främst gjord med utgångspunkt i data från licensinnehavare. En poänggräns på 1,15 anger att medelvärdet för papprets totala energiförbrukning får vara högst 15 % högre än det optimalt kan vara. Poängmodellen tillåter en högre energiförbrukning för att ge flexibilitet för papperstillverkaren.

Dokumentation. Beräkning enligt bilaga 2 i basmodulen version2 som visar att poänggränsen uppfylls. Ett beräkningsark framtaget av Nordisk Miljömärkning ska användas för beräkning.

4.2.2 Energikrav för specialpapper och nischprodukter

Krav K4 (tidigare K9).

En fullständig energibakgrund ges i basmodulens bakgrundsdocument, och beräkningsgången beskrivs i detalj i basmodulen. Nedan beskrivs kortfattat de delar som berör specialpapper och nischprodukter specifikt.

Enligt kravet ska den totala energiförbrukningen för processerna vid pappers- eller massaproduktionen per ton produkt uppdelat på bränslen och el anges. Den beräknas med hjälp av faktiska värden från producenten samt med referensvärden satta av Nordisk Miljömärkning. Dessa referensvärden har skärpts vid revideringen.

För specialpapper och nischprodukter finns en ny poänggräns för bränsle respektive elförbrukning på 1,25. Samma nivå som föreslås i basmodulen. En poänggräns på 1,25 anger att medelvärdet för den totala energiförbrukningen får vara högst 25 % högre än det optimalt kan vara. Detta är en skärpning av poänggränsen för total energiförbrukning jämfört med version 3.2 där kravet är 1,5.

I kriteriedokumentet förklaras det vad det är för produkt som kan miljömärkas som specialpapper eller nischprodukt. Själva begreppet är detsamma som i tidigare version. Motivet till att specialpapper och nischprodukter tillåts en högre poänggräns är att dessa produkter ofta görs med speciell teknik och produktionen är liten. De eftersträvade egenskaperna för specialpappret gör det svårare att styra processerna, och dessutom är dessa processer mindre effektiva än motsvarande storskaliga processer. Specialpapper säljs och marknadsförs ofta på den privata marknaden och Svanen önskar att konsumenterna ska ha möjlighet att välja Svanenmärkt specialpapper (exempelvis brevpapper eller liknande).

4.2.3 Retursystem

Krav K6 (tidigare K4).

Det har tidigare funnits ett frivilligt branschavtal om emballageretur i Norge som lett till att Nordisk Miljömärkning har haft ett krav som säkerställt att licensinnehavare för ett flertal (45 st) produktgrupper uppfyller denna föreskrift.

Krav om retursystem är nu inarbetad i den norska avfallsföreskriften och det innebär att det krav Nordisk Miljömärkning ställt om medlemskap i ett retursällskap blir inaktuellt och därför inte längre behöver hanteras av Nordisk Miljömärkning i ett separat krav.

5 Ändringar jämfört med tidigare version

Produktgruppsdefinitionen angående kartonger har specificerats.

Inga nya kriterier har tillkommit till tilläggsmodulen för kopierings- och tryckpapper. Kravnivån i version 2 av basmodulen är dock skärpt, vilket påverkar miljömärkningskraven för kopierings- och tryckpapper. Se ytterligare information i bakgrunden till basmodulen.

De justerade kriterierna beskrivs under avsnitt 4.2 ovan. Dessutom har generella anvisningar om hur man ansöker om Svanenmärkning samt beskrivning över vad som kan Svanenmärkas justerats.

Följande krav är borttagna:

- *Krav K3 "Ansvarsfördelning"*

Kravet är inflyttat i krav K2.

- *Krav K6 "Kvalitets- och miljösäkring"*

Kravet hänvisar till basmodulen version 2.

I bilaga 1 jämförs de föreslagna kraven mot de nu gällande kraven för kopierings- och tryckpapper samt EU Ecolabels senaste förslag på nya krav.

6 Justeringar i version 4

Nordisk Miljömärkning fastställde version 4 av kriterierna för kopierings- och tryckpapper den 22 juni 2011 och de gäller till och med 30 juni 2014.

På sekretariatsledarmötet den 15 maj 2013 beslutades om en förlängning av kriterierna med 2 år. Den nya versionen heter 4.1 och är giltig till 30 juni 2016.

Nordiska Miljömärkningsnämnden beslutade den 5 november 2015 att förlänga kriteriernas giltighet. Den 17 november 2014 beslutade Föreningsstyrelsen att krav K5

Marknadsföring ska tas bort. Den nya versionen heter 4.2 och är giltig t.o.m. den 30 juni 2019.

Den 9 oktober 2017 beslutade den nordiska kriteriegruppen att ta bort K6 Retursystem. Vidare beslutade den nordiska kriteriegruppen den 14 december 2017 att förlänga kriterierna med 18 månader till och med den 31 december 2020. Den nya versionen heter 4.3.

Nordiska Kriteriegruppen beslutade den 12 november 2019 att förlänga kriterierna med 12 månader till 31 december 2021. Den nya versionen heter 2.5.

7 Framtida kriterier

Fokus på framtida miljökrav för pappersprodukter kommer troligen också i framtiden att vara på hållbart skogsbruk, energianvändning och klimatfrågor. Även kemikalier kommer troligen i framtiden att ha en stor betydelse.

8 Referenser

¹ Bakgrundsdokument för basmodulen, remissförslag till version 2. Svanenmärkning av pappersprodukter, Nordisk Miljömärkning, september 2010

² www.forestindustries.fi

³ www.skogsindustrierna.org

⁴ Paper Profile, <http://www.paperprofile.com/>, 20 januari 2002

⁵ Miljø og regelverk for offentlige anskaffelser, Veileder fra Nærings og Handelsdepartementet, januar 2004, publikasjonsnr. K-0662 B

⁶ Kommisjonens fortolkningsmeddelelse om fellesskapets bestemmelser om offentlige kontrakter og mulighetene for å integrere miljøhensyn i offentlige kontrakter, Bruxelles KOM(2001) 274, 4. juli.2001.

⁷ Bying green – A handbook on environmental public procurement”, Commission of the European Communities, Brussels 18.8.2004, SEC (2004) 1050.

⁸ Hemsidan för EU Ecolabel, http://europa.eu.int/comm/environment/ecolabel/index_en.htm, mai 2004

⁹ The EcoLogo Program, Kanadensiskt miljömärke typ1, Kriterier för papper, CCD-077 och CCD-078, Hemsida: <http://www.ecologo.org/en/>

Bilaga 1. Jämförelse mellan kravnivå Svanen och EU Ecolabel

Krav	Svanen - Kopierings- och tryckpapper version 3,	Svanen - Kopierings- och tryckpapper version 4, 2011	EU Ecolabel nu	EU Ecolabel nya kriterier beslutat oktober 2010
Produktdefinition		Kopierings- och tryckpapper samt kartong		Kopierings- och tryckpapper upp till 400 g/m ² . Tidningspapper omfattas inte av kriterierna
Fiberråvara	20 % certifierad fiberråvara eller 75 % återvunnen fiber	Bedömning av skogsstandarder. 30 % certifierad ¹ fiberråvara eller 75 % återvunnen fiber	10 % certifierad	Upp till 50 % certifierad ² fiberråvara
Fiberråvara	Krav på spårbarhet på alla trä- och fiberråvaror	Massa- och pappersfabriken ska vara COC-certifierad. Krav på spårbarhet på alla trä- och fiberråvaror	Krav på spårbarhet på alla trä- och fiberråvaror	Ny fiberråvara ska ha giltigt skogs- och COC-certifikat
Kemikalier				
Generellt förbud mot miljöfarliga, mycket giftiga och CMR klassade kemikalier	Nej	Ja ³	Nej	Ja ⁴
Krav på Alkylfenoletoxylater	Förbud	Som tidigare	Förbud	Som tidigare
Krav på avsvärtningstensider	Ja	Som tidigare	Ja	Som tidigare
Krav på biocider	Ja	Som tidigare	Ja	Som tidigare
Krav på restmonomerer	Ja Akrylamidgräns 700 ppm	Nya krav på klassificerade restmonomerer. Förbud mot bisphenol A	Ja	Som tidigare Akrylamidgräns 700 ppm
Krav på skumdämpare	Ja	Som tidigare	Nej	Som tidigare
Krav på våtstyrkemedel	Ja	Som tidigare	Nej	Nej
Krav på blekkemikalier	Klorgas får inte användas	Som tidigare	Klorgas får inte användas	Som tidigare
Krav på färgberedning vid infärgning och tryck	Ja	Nytt krav på klassificerade ingående ämnen	Nej	Nej
Krav på klassificering av miljöfarlighet av färger	Ja	Nytt krav på klassificerade ingående ämnen	Ja	Som tidigare
Krav på tungmetaller i färger	Ja	Krav på tungmetaller är förtydligat	Ja	Som tidigare

¹ Svanen tillåter utöver vedfibrer också bambu, bomull linters, lin och hör. Svanen ställer stränga krav på standarden som skogbruk certifieras i förhållande till.

² FSC, PEFC eller motsvarande certifieringssystem

³ Kravet gäller organiska produktionskemikalier

⁴ Kravet gäller ämnen och blandningar med en räkna undantag

Nordisk Miljömärkning
Bakgrund till kopierings- och tryckpapper version 4.4
12 november 2019

Krav på föroreningar i färger	Pb, Hg, Cr och Cd under 100 ppm	Som tidigare	Ag, As, Ba, Cd, Co, Cr, Cu, Fe, Hg, Mn, Ni, Pb, Se, Sb, Sn, Zn. Olika nivåer	Som tidigare
Krav på ftalater i färger	Förbud	Som tidigare	Nej	Nej
Krav på Aminer / Azofärgämnen	Ja	Som tidigare	Ja	Som tidigare
Krav på lim	Ja	Som tidigare	Nej	Nej
Krav på GMO stärkelse	Nej	Ja, förbud	Nej	Nej
Emissioner till luft/vatten				
Krav på emissioner: COD, P, S och NOx	Ja, enskilt utsläpp <1,5 Summan av alla <4	Som tidigare – NOx nya referensvärden	Ja, men inte krav på P, enskilt utsläpp <1,5 summan av alla <3	Nytt krav på P Summan av alla <4
AOX	Viktat medelvärde från använda massor <0,25 kg/t Varje enskild massa <0,4 kg/t	Viktat medelvärde från använda massor <0,17 kg/t Varje enskild massa <0,25 kg/t	Varje enskild massa <0,25kg/t	Till 31 mars 2013 varje enskild massa <0,20kg/t. Från 1 april 2013 varje enskild massa <0,17kg/t
CO ₂	1300 kg/t papper (-torkning av massan) 1800 kg/t papper (+torkning av massan)	1000 kg/ton papper (100 % returfiber-massa), 900 kg/ton papper (100 % kemisk massa) 1600 kg/ton papper (100 % mek. massa) ⁵	Integrerat bruk max 1000 kg/t papper (inkl. All elproduktion) Ointegrerat bruk 1100 kg/t	Som tidigare. Nytt: El som är producerad av Renewable energy sources kan tas bort från el räkningen ⁶
CO ₂ transporter	Nej	CO ₂ från transporter (från skog till pappersbruk) ska beräknas och informeras om.	Nej	Nej
Energi				
El	Poäng P _{el} <1,75 och	Poäng P _{el} ≤1,15	Poäng P _{el} ≤1,5	Som tidigare
Bränsle (värme)	P _{energitotal} : (P _{el} +P _b)/2 <1,25	Poäng P _{el} ≤1,15	Poäng P _{bränsle} ≤1,5	Som tidigare
Referensvärde: el, bränsle, massa och papperstyper	Ja, från BREF 2001, dock generellt något skarpare än EU Ecolabel.	Referensvärden skärpning medeltal: 23 % ⁷	Ja, från BREF 2001	Som tidigare
Energikrav Specialpapper + nischpapper	P _{energitotal} : (P _{el} +P _b)/2 <1,5	Poäng P _{el} ≤1,5 Poäng P _{el} ≤1,5	Poäng P _{el} ≤1,5 Poäng P _{bränsle} ≤1,5	Som tidigare
Krav på avfallssortering	Ja	Som tidigare	Ja	Ja

⁵ Utsläpp av CO₂ från inköpt elektricitet och från förbränning av fossila bränslen för både värme- och elproduktion får inte överstiga följande gränsvärden. CO₂-utsläpp från inköpt el ska beräknas med faktorn 385 g CO₂/kWh. D.v.s. att inget avdrag får göras för grön el.

⁶ Som definierat i direktiv 2009/28/EC

⁷ Fyllmedel skärpning bidrar också.